

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

Titulus XVII. De Ecclesiis ædificandis vel reparandis, earúmque
immunitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

T I T U L U S XVII.

D E

Ecclesiis ædificandis, vel reparandis, earumque immunitate.

Ecclēsia in sensu morali est pluriūm hominū collectio. Sic Ecclēsia Catholica est omnium fidelium sub uno visibili capite Summo Pontifice congregatio. In præsentī accipitur Ecclēsia materialiter pro loco publico auctoritate Episcopali constituto, ut ad eum fideles pro recipiendis fidei Sacramentis conveniant. De hoc

Quæres primò. Quid ad Ecclēsiā requiritur ædificandā?

1. primò. Consensus Episcopi. *arg. can. nemo. 9. de consecr. dist. 1. cap. cum olim. 14. de privileg.* 2dò. Episcopus vel alius Sacerdos ex Episcopi commissione crucem figere, & primum lapidem ponere debet. *cit. can. nemo. 37d.* Ante consecrationem pro luminaribus, paramētis &c. sufficiens & congrua dos est assignanda. 4dò. Ecclēsia ædificanda in alterius maxime parochialis Ecclēsiæ præjudiciūm construi non debet. *cap. 1. de novi oper. nuntiat.* Idèd si inauditis Ecclēsiæ parochialis Rectoribus nova ædificetur, novum opus ædificanti nuntiari potest: quā nuntiatione factā ab ædificio incepto statim desistere, & post nuntiationem ædificata propriis expensis destruere debet.

cap. cum ex injuncto. 2. de novi operis nuntiat.

Quæres secundo. Quænam ad novæ parochialis Ecclēsiæ ædificationem requiruntur?

1. Sequentiā. Primò. Justa causa. Sine hac enim intra limites unius Parochiæ alia ædificari nequit. Justa autem causa est, quando ob locorum distantiam sive difficultatem parochiani sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & divina officia audienda accedere non possunt. *Trident. sess. 21. de reform. cap. 4.* Secundo. Citari & audiri debet Parochus antiquus; quamvis dismembratio eo etiam invito, sicut & nova ædificatio fieri possit. *cap. ad audientiam. 3. de Ecclē. adij. Trident. loc. cit. 37d.* Requiritur dos competens. *Trident. ibid.* Si redditus pro antiquo & novo Parocho sufficientes non sint, Episcopus populum vel Patronos ad dandam competentiam compellere potest. 4dò. Si ex redditibus Parochiæ matricis nova fundatur Parochia, ad Rectorem Ecclēsiæ matricis pertinet Jus præsentandi. *cit. cap. ad audientiam. 5d.* Ecclēsia nova antiquæ parochiali honorem competentem exhibere tenetur, aut

an-

annuum censum dando, aut matricem annuè solemniter visitando.

Quæres tertio. Quis Ecclesiam reparare, vel collapsam incendiove destructam reedificare tenetur?

R. Cessante speciali consuetudine collapsa ex propriis fabricæ redditibus, si quos habet, reparanda est Ecclesia. His deficientibus à decimatoribus concurrentibus omnibus, qui aliquid de Ecclesiæ fructibus percipiunt, & in eorum defectum ab illis, qui in Ecclesia divina audiunt, & Sacramenta percipiunt, est restituenda. *Trident. sess. 21. de reform. cap. 7.*

Quæres quarto. Qualem Ecclesiæ habent immunitatem?

R. primo. Immunitas est Jus, quo Ecclesiæ aliaque loca sacra, nec non personæ ecclesiasticæ, ac ipsarum res liberae sunt à muneribus & oneribus secularibus, atque ab actibus earum sanctitati & reverentiæ debitæ repugnantibus. 2do. Immunitas ecclesiastica alia est localis, quâ gaudent res Ecclesiæ. *cap. Ecces. 9. de immunit. eccles.* item loca & habitacula Ecclesiæ coherentia, cœmeteria. *cap. fin. de immunit. eccles.* Alia est realis, quâ gaudent res Ecclesiæ & Ecclesiasticorum. Alia personalis, quâ personæ fruuntur Ecclesiasticæ.

Quæres quinto. Quid est jus asyli?

R. Est Ecclesiis & aliis locis sacris data immunitas, ex qua confugientes illuc malefactores securitatem habent, quòd inde violenter extrahi nequeant, nec in vita, nec in membris puniri valeant.

Quæres sexto. Quanam personæ in Ecclesia asylum habere possunt?

R. primo. Omnes fideles laici, quantumvis excommunicati. 2do. Etiam Clerici seculares contra Superiores Ecclesiasticos: quia in *cap. inter alia. 6. de immunit. eccles.* & concordantibus textibus nulla fit distinctio Laicos inter & Clericos: quamvis Religiosos contra suos Superiores ex consuetudine generali jus asyli non habere communior teneat sententia.

3to. Infideles. Jus enim asyli & privilegium locale non in personarum malefactorum, sed in loci sacri reverentiam datur & favorem.

Quæres septimo. Quæ sunt crimina excepta, seu jus asyli non habentia?

R. Ex Constitutione Gregori XIV. quæ incipit: *Cùm aliàs nonnulli*. Laicis ad Ecclesias locaque sacra & religiosa confugientibus immunitas ecclesiastica non suffragatur primo, si fuerint publici latrones. 2do viarum grassatores, qui itinera frequentata vel publicas stratas obsident, ac viatores ex insidiis aggreduuntur. 3to. Depopulatores agrorum, 4to. Qui homicidia & membrorum mutilationes in ipsis Ecclesiis vel earum cœmeteriis committere non verentur. 5to. Qui proditoriè proximum suum occiderit. 6to. Rei assassinii. 7to. Hæretici. 8to. Rei læsæ Majestatis in personam Principis. Hic

Nota. Quòd post Eximii Authoris obitum anno 1725.8. Jun. Benedictus XIII. Bullam Gregorii XIV. explicaverit per suam, quæ incipit: *Ex quo Divinâ disponente*, ac declaravit primo, quòd

unicus actus sufficiat, ut quis censeatur publicus latro, aut grassator, dummodo mors secuta fuerit. *2do*. Quod siue cædes aut mutilatio fiat à stante in Ecclesia aut cœmeterio in stantem extra: siue fiat à stante extra in stantem intra, sit casus exceptus. *3to*. Excludit ab asylo, qui ad illud confugi-entibus vim inferunt, aut violenter extrahunt aut abducunt. *4to*. Declarat, in assassinio non modò mandatarium, sed & mandantem asylo non gaudere. *5to*. Inter crimina excepta ponit homicidium præmeditatum ac deliberatum, falsificationem Literarum Apostolicarum, furta aut falsitates ministrorum montium pietatis, teloniariorum publicorum, Bancariorum pro Principibus aut personis privatis, si tantum sit delictum, ut pœnæ ordinariæ locus sit. *6to*. Excludit ab asylo constantes, adulterantes, tondentes quascunque monetas aureas & argenteas, & qui eas fraudis conscii expendierint. *7mo*. Eos qui sub nomine Curie sese introducunt in domos, animo rapinas agendi cum homicidio vel mutilatione, effectu secuto. Cognitionem, an crimen sit exceptum, locorum Ordinariis reservat, Judicibus secularibus sub Canonum pœnis eam interdicens.

Quæres *octavo*. Quem reus ad locum sacrum confugiens habet favorem?

8. primo. In loco sacro recipi debet, nec inde expelli potest. Reum ad Ecclesiam confugiensem nemo abstrahere audeat, neque inde donare ad pœnam vel ad mortem, ut honor DEI & Sanctorum ejus conservetur, sed Rectores

Ecclesiarum pacem & vitam, ac membra ejus obtinere studeant. *can. reum. 9. caus. 17. q. 4.* idem repetitur in *cap. inter alia. 6. de immunit. Ecclesiar. 2do*. De bonis Ecclesiæ, nisi, ipse habeat, vel à suis vitæ necessaria accipiat, sustentandus est. *3tio*. Nemo, ne ad confugiensem necessaria deferantur alimenta, impedire potest. *4to*. Reus nec vi nec dolo à loco asyli abstrahi valet, & nullo tenentur eventu necessitudinis, qui dominicis se defendendos commiserint claustris, *can. definit. 35. caus. 17. quest. 4.* *5to*. Quamdiu in loco sacro existit, per sententiam ad mortem, aliamve pœnam corporalem condemnari nequit. *can. id constituimus. 36. caus. 17. q. 4.* *6to*. In loco sacro rebus suis non est spoliandus. *can. sicut antiquus. 6. ibid.*

Quæres *nono*. Quid si dubium, an confugiens exceptum commiserit crimen, ob quod jure asyli non fruatur? *8. primo*. Tunc Rector Ecclesiæ à Magistratu seculari requisitus reum, ne elabatur, custodire debet, donec per Episcopum, an jure asyli fruatur, vel non, fiat decisio. *2do*. Hujus cognitio ad solum Ecclesiasticum pertinet Judicem, an reus ex qualitate personæ, loci, aut criminis commissi asyli gaudet privilegio. *3tio*. Ut Episcopus reum ob crimen exceptum Curie seculari tradere valeat, crimen exceptum à reo commissum plenè constare debet. *4to*. Quando causâ examinatâ reum asylo non gaudere constat, ab Episcopo, non obstante ipsius appellatione, Curie seculari est tradendus.

Quæ-

Quæres *decimò*. Quid si quis malè extractus, aut ex loco asyli extraditus fuit?

ꝛ. Si quis vi aut timore injustè incusso, vel fraude aut dolo per Judicem commissio ex loco malè extrahitur, aut extraditur, per eosdem, qui injustè extraxerunt, loco asyli iterum est restituendus. *Can. miror. 8. caus. 17. q. 4. ibi: Ecclesia illasum revoca, quem ut irreligiosissimus rapuisti.* Ex Regula Generali: Spoliatus ante omnia est restituendus. *Cap. conquerente. 7. de Restitut. Spoliator.*

Quæres *undecimò*. Quam pœnam reum è loco asyli extrahentes incurrunt?

ꝛ. Ipso facto incurrunt excommunicationem, à qua non nisi à Summo Pontifice absolvi possunt, ut sæpius declaravit S. Congregatio, & constat ex decretis Clement. VIII. & Pauli V. per quæ omnibus confessariis prohibetur, à casibus violatæ immunitatis Ecclesia-

sticæ localis Violatoribus absolutio- nis impendere beneficium, nec absolutio hujusmodi violatoribus dari potest, aut data valet, nisi restituto reo, & præstitâ Ecclesiæ læsæ satisfactione. *Cap. qua fronte. 25. de Appellat. cap. cum desideres. 15. de Sent. excomm.*

Quæres *duodecimò*. Quinam in specie hanc incurrunt excommunicationem?

ꝛ. Non tantùm, qui aliquem etiam excepti criminis reum in loco asyli existentem capiunt, extrahunt, incarcerant, &c. Aut capere & extrahere attentant; sed etiam talia fieri jubentes localem Ecclesiæ violant immunitatem, pœnâque violationis incurrunt; ut enim dicitur in constitutione Gregor. XIV. pœnas juris ipso facto incurrunt, qui contra tenorem constitutionis aliquid attentare præsumpserint.

* * *

